

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οικονομική του Χώρου

Γεώργιος—Κορρές :

gkorres@geo.aegean.gr

Εαρινό Εξάμηνο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η ύλη του μαθήματος θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες- Κεφάλαιο Θεωρία και Τεχνικές Περιφερειακής Ανάπτυξης και Οικονομικής του Χώρου από το βιβλίο: Κορρές, Κουρλιούρος και Τσομπάνογλου: «Χωρική & Τοπική Κοινωνικό-Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρία, Μέθοδοι & Στρατηγικές», εκδόσεις Σταμούλης, 2016.

ΚΟΡΡΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Καθηγητής
Τμήμα Γεωγραφίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΚΟΥΡΑΙΟΥΡΟΣ ΗΛΙΑΣ
Καθηγητής
Τμήμα Γεωγραφίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΤΣΟΜΠΑΝΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Καθηγητής
Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΧΩΡΙΚΗ & ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Θεωρία, Μέθοδοι και Στρατηγικές

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΔΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

Περιεχόμενα:

Συγγραφέας	Τίτλος Άρθρου:
Εισαγωγή Ηλίας Κουρλιούρος	Τοπική Ανάπτυξη και Συνεργατικός Σχεδιασμός Ένα Θεωρητικό Πλαίσιο Ανάλυσης
Ηλίας Κουρλιούρος	Η Μεταβιομηχανική-Μεταφορντική Ευρωπαϊκή Πόλη και ο Ρόλος του Πολεοδομικού Σχεδιασμού
Γεώργιος Μ. Κορρές	Θεωρία και Τεχνικές Περιφερειακής Ανάπτυξης και Οικονομικής του Χώρου
Γεώργιος Μ. Κορρές, Ηλίας Κουρλιούρος και Αικατερίνη Κόκκινου	Κρίση Χρέους, Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη: Μια Διερεύνηση της Ελληνικής Οικονομίας
Αικατερίνη Κόκκινου	Καινοτομική Επιχειρηματικότητα & Ανάπτυξη: Μια Ανάλυση της Ανταγωνιστικότητας στην Ε.Ε. και Ελλάδα
Αικατερίνη Κόκκινου	Διοίκηση και Διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας ως Παράγοντας Ανταγωνιστικότητας & Ανάπτυξης
Γεώργιος Ο. Τσομπάνογλου	Κοινωνική Ενδυνάμωση και η Δύναμη της Συνεργασίας (Κοινωνική Οικονομία)
Γεώργιος Ο. Τσομπάνογλου και Ειρήνη Ιωάννα Βλαχοπούλου	Κοινωνική ανάπτυξη και τοπική κοινωνική οικονομία σε μειονεκτούσες περιοχές
Γεώργιος Ο. Τσομπάνογλου	Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη στην Ελληνική Κοινωνία Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις
Γεώργιος Κ. Γκαντζιάς	Πολιτιστικές Δραστηριότητες και Ψηφιακή Τεχνολογία Το Μοντέλο Διαχείρισης "Πολιτιστικές Δραστηριότητες Ενεργητικής Αντίληψης (ΠΔΕΑ)
Γεώργιος Σιδηρόπουλος	Ερμηνεύοντας την Περιφερειακή Ταυτότητα Μέσα από την Ιστορία του Τόπου: Το παράδειγμα της Νιγρίτας (Βισαλτία)
Κρίστη (Χρυσάνθη) Πετροπούλου	Αλληλέγγυα Συνεργατική Οικονομία και Τοπική Ανάπτυξη. Από τις «Ουτοπικές Πόλεις» στις «Δημοουργικές Αντιστάσεις»
Σπύρος Αναγνώστου	Θέματα βιώσιμης τουριστικής διαχείρισης σε προστατευόμενες νησιωτικές περιοχές Η περίπτωση των νησιών της Hyères στην Προβηγκία
Στέλλα Κωστοπούλου	Στην προκυμάλια: χωρικοί μετασχηματισμοί και αναπτυξιακές προκλήσεις στις πόλεις-λιμάνια

Οικονομική του Χώρου:

- Παραδόσεις Θεωρίας
- Παραδόσεις Υποδειγμάτων & Εφαρμογών
- Παραδόσεις Τεχνικών & Εργαλείων
- Απαλλαχτικές Εργασίες: Ανάρτηση στο eclass στο πεδίο Εργασίες έως 12-06-2021.

Ενότητες:

- Εισαγωγικές Έννοιες: Βασικές Έννοιες Ανάπτυξης & Χώρου
- Βασικές Πολιτικές και Θεωρίες Οικονομικής Χώρου και Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Επισκόπηση Βασικών Θεωριών: Οι ιδέες στην Αρχαία Ελλάδα & στον Μεσαίωνα
 - Η Σχολή των Κλασσικών και Νεοκλασσικών
 - Η Σχολή των Σοσιαλιστών και των Μαρξιστών
 - Η Σχολή των Κεϋνσιανών & Νεό-Κεϋνσιανών
 - Η Σχολή της Οικονομικής Γεωγραφίας
 - Βασικές Θεωρίες Ανάπτυξης
 - Το Υπόδειγμα Harrod – Domar
 - Το Υπόδειγμα Cobb - Douglas
 - Η Θεωρία της Οικονομικής Βάσης
 - Η Θεωρία των Πόλων Έλξης
 - Η Θεωρία της Εξαγωγικής Βάσης
 - Η Θεωρία του Myrdal
- Πολλαπλασιαστές και Συντελεστές: Συντελεστής Πηλίκου Τόπου Εγκατάστασης
 - Συντελεστής Χωροταξικής Συγκέντρωσης, Συντελεστής Χωροταξικής Ανακατανομής, Συντελεστές Συντελεστής Γεωγραφικής Σύνδεσης
 - Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδίκευσης, Συντελεστής Χωροταξικής Κλαδικής Ανακατανομής, Συντελεστής Χωροταξικής Διαφοροποίησης
- Εισοδηματικών Τάξεων
 - Υποδείγματα Εισροών – Εκροών: Θεωρία – Ανάλυση και Εφαρμογές
 - Οικονομικά Στατιστικά Υποδείγματα: Θεωρία – Ανάλυση και Εφαρμογές
 - Τεχνικές Ανάλυσης SWOT, Gap, PEST & VRIO.

Βασικά Μεγέθη Ανάπτυξης:

(α). Θεωρίες Ανάπτυξης

και

(β). Υποδείγματα Ανάπτυξης

Βασικά Μεγέθη Ανάπτυξης

Παράγοντες - Ανάπτυξης

- Τι είναι Ανάπτυξη και Ποιοι οι Βασικοί Δείκτες Ανάπτυξης ?
- Ποιοι παράγοντες και πολιτικές 'καθορίζουν' και «οριοθετούν» την ανάπτυξη ?
- Ποιες οι βασικές θεωρίες για την ανάπτυξη και ποια τα βασικά υποδείγματα ανάπτυξης ?
- Γιατί διαφέρουν οι ρυθμοί και τα μεγέθη ανάπτυξης ?

Ανάπτυξη: Είδη-Μορφές

- Οικονομική Μεγέθυνση (Economic Growth): Ποσοτική Αύξηση-Βελτίωση των οικονομικών μεγεθών-μεταβλητών (ΑΕΠ, Εισόδημα, ΚΚΕ..)
- Οικονομική Ανάπτυξη (Economic Development): Ποσοτική Αύξηση-Βελτίωση των οικονομικών μεγεθών-μεταβλητών για μακροχρόνια περίοδο.
- Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development): Ποιοτική Αύξηση-Βελτίωση των κοινωνικών μεγεθών-μεταβλητών με Βασικά στοιχεία Ισότητα-Ισοκατανομή (Υγεία-Παιδεία, ΚΚΕ..)
- Ανάπτυξη (Συνολική) (Development): Ποσοτική και Ποιοτική Αύξηση-Βελτίωση με βασικούς άξονες: ΑΕΠ, Εισόδημα, Υγεία, Παιδεία, Ελευθερίες-Ίσες Ευκαιρίες, Ισότητα και Ισοκατανομή.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- **Οικονομική μεγέθυνση (economic growth):** Απόλυτη ή σχετική ποσοτική αύξηση των μακροοικονομικών μεγεθών μιας. **Προϋπόθεση Αναγκαία – αλλά Όχι Ικανή από Μόνη της Συνθήκη**
- **Οικονομική ανάπτυξη (economic development):** Απόλυτη ή σχετική ποσοτική αύξηση των μακροοικονομικών της μεγεθών. **Προϋπόθεση Αναγκαία – αλλά Όχι Ικανή από Μόνη της Συνθήκη**
- Η ποιοτική βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας του πληθυσμού της (εκπαίδευση, υγεία και πρόνοια, πολιτισμός και ελεύθερος χρόνος, συνθήκες κατοίκησης και ποιότητας περιβάλλοντος, κλπ)-→ **ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ (Human Development Index)=→ Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development).**
- **Οικονομική Μεγέθυνση (Economic Growth) & Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development) = Ανάπτυξη (Development)**

Βασικά Μεγέθη-Δείκτες:

- Α.Ε.Π. (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν)
- ΑΕΠ=Παραγωγή=Προϊόν=Εισόδημα
- Απασχόληση και Ανεργία
- Βιοτικό Επίπεδο
- Ποιότητα Ζωής (Εκπαίδευση, Υγεία, Ασφάλεια, Πρόνοια)
- Δείκτης Ανθρώπινης Αξίας είτε Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index)

Ανάπτυξη

- Αύξηση ΑΕΠ
- Αύξηση Παραγωγής
- Αύξηση Εισοδήματος

& Ισοροπία:

$Y=C+I+G$ Κλειστή

$Y=C+I+G+(X-M)$ Ανοικτή

Οικονομία και Ανάπτυξη:

- Σύνολο Οικονομίας = Συνολική Προστιθέμενη Αξία = Συνολική Παραγωγή = Συνολικό Προϊόν = ΑΕΠ = ΑΕΕ.:
- Πρωτογενής Τομέας και Δευτερογενής Τομέας και Τριτογενής Τομέας:
- Άρα Ανάπτυξη:
- Πώς θα Αυξήσω την Συνολική Προστιθέμενη Αξία = Συνολικό Προϊόν = ΑΕΠ = ΑΕΕ = Απασχόληση

Ανάπτυξη και Ισορροπία

- Ισορροπία: Προσφορά (Παραγωγή) = Ζήτηση
- Ανάπτυξη: Αύξηση της Συνολικής Προστιθέμενης Αξίας = Συνολικό Προϊόν = ΑΕΠ = ΑΕΕ = Απασχόληση
- Ισορροπία (προϋπόθεση) → Ανάπτυξη
- Ισορροπία στην Οικονομική Πολιτική → Ανάπτυξη

Διάγραμμα 1: Βασικοί Άξονες της Ανάπτυξης

Μεγέθυνση & Ανάπτυξη (Economic Growth)

Μεγέθυνση Οικονομική: Αύξηση -Βελτίωση(+):

- ΑΕΠ (π.χ. Α.Εγχ.Π είτε Α. Εθν.Π.)- Παραγωγής
- Προϊόντος (Προστιθέμενης Αξίας)
- Εισοδήματος (π.χ. Α.Εγχ.Ε είτε Α. Εθν.Ε.)
- ΚΚΕ (Κατά Κεφαλή Εισοδήματος)
- Απασχόλησης
- Άρα: Παραγωγή = Προϊόν= Εισόδημα
(Απασχόληση)

Κοινωνική Ανάπτυξη: (Social Development)

- **Αύξηση-Βελτίωση (+) του:**
- Βιοτικού Επιπέδου-Ποιότητα Ζωής
- Υγείας
- Εκπαίδευσης
- Πρόνοιας, Ασφάλισης
- Περιβάλλον
- Απασχόλησης
- Συνθηκών Διαβίωσης

Ανάπτυξη: (Development)

- Συνδυασμός-Αύξηση -Βελτίωση (+):
- Οικονομικής Μεγέθυνσης (Economic Growth) και Κοινωνικής Ανάπτυξης: (Social Development)
- Δείκτης Ανθρώπινης Αξίας είτε Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index)
- www.undp.org ==> Human Development Report

Θεωρίες Ανάπτυξης:

- Ενδογενείς Θεωρίες Ανάπτυξης: (Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος → Ανάπτυξη)
- Εξωγενείς Θεωρίες Ανάπτυξης: (Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος → Ανάπτυξη)
- Υποδείγματα Ανάπτυξης: Κλασσικά Υποδείγματα, Νεοκλασικά Υποδείγματα, Κεϋνσιανά Υποδείγματα, Μαρξιστικά Υποδείγματα
- Βασικές Μεταβλητές Ανάπτυξης:

- Βασική Ταυτότητα για την συνθήκη Μακροοικονομικής ισορροπίας του εισοδήματος σε ανοικτή οικονομία είναι η ακόλουθη:

- $Y = C + I + G + (X - M)$, δηλαδή:

- $\text{Εθνικό Εισόδημα (Y-ΑΕΠ)} =$
 $\text{Κατανάλωση(C)+Επενδύσεις(I) + Δημόσιες}$
 $\text{Δαπάνες(G) + (Εξαγωγές X – Εισαγωγές M)}$

- Ισορροπία: (Παραγωγή = Δαπάνη)

- Δημοσιονομική Πολιτική: (Δημόσια Έσοδα)=(Δημόσιες Δαπάνες)

- Νομισματική Πολιτική: (Προσφορά Χρήματος, δηλ. Ρευστότητα)=(Ζήτηση Χρήματος δηλ. Δαπάνη)

- Άρα: Παραγωγή (Πλούτος) πρέπει να ισούται με

- Βασική Ταυτότητα για την συνθήκη Μακροοικονομικής ισορροπίας:
 - $Y = C + I + G + (X - M)$, Βασική Ισορροπία::
 - Επιλογές και Διαδικασίες Ανάπτυξης
- (1). Ενδογενής Ανάπτυξη: (Endogenous Growth)
(δηλαδή παράγοντες Εσωτερικού Περιβάλλοντος)
και
- (2). Εξωγενής Ανάπτυξη: (Exogenous Growth)
(δηλαδή παράγοντες Εξωτερικού Περιβάλλοντος)

Οι βασικές διαφορετικές σχολές είναι οι ακόλουθες:

(α). Οι Εμποροκράτες κατά τον 16^ο και 17^ο αιώνα

(β). Οι Φυσιοκράτες κατά τον 18^ο αιώνα

- (γ). Η Κλασική Σχολή
- (δ). Ο Σοσιαλισμός και ο Μαρξισμός
- (ε). Νεοκλασική Σχολή (Φιλελεύθερη Σκέψη)
- (στ). Οι μεταρρυθμιστικές σχολές
- (ζ). Κεϋνσιολή Σχολή (Keynesians)
- (η). Η Νεό-Κεϋνσιολή Σχολή (New Keynesians)
- (θ). Η Σχολή της Οικονομικής Γεωγραφίας

Βασικές Θεωρίες: Υπόδειγμα Harrod –Domar

Υποδείγματα:

- Βασική Συνάρτηση Υποδείγματος (Κύριες Μεταβλητές-Εξαρτώμενες και Ανεξάρτητες)
- Βασικές Υποθέσεις και Βασικοί Περιορισμοί
- Εύρεση της Βασικής Ισορροπίας → Ανάπτυξη
- και των Βασικών Παραγόντων του Υποδείγματος που οριοθετούν και καθορίζουν την Ανάπτυξη και την Αναπτυξιακή Διαδικασία σε Συνολικό Επίπεδο Οικονομίας και σε Περιφερειακό Επίπεδο.

Υπόδειγμα Harrod-Domar

- Υπόδειγμα Κλειστής Οικονομίας
- Υπόδειγμα Ανοικτής Οικονομίας
- Υπόδειγμα (Υπολογισμού) Γενικής Ισορροπίας- (Σύνολο Οικονομίας): Συνολική-Ανάπτυξη Οικονομίας
- Υπόδειγμα (Υπολογισμού) Περιφερειακής Ισορροπίας- (Περιφερειακό Επίπεδο Οικονομίας): Συνολική-Περιφερειακή Ανάπτυξη

Διάγραμμα 3: Βασικές Υποθέσεις του Υποδείγματος Harrod - Domar

Γενικές Υποθέσεις:

- + Βασικοί Συντελεστές Παραγωγής για το Υπόδειγμα είναι η Εργασία και το Κεφάλαιο
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει Σταθερές Αποδόσεις Κλίμακας
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο

Ειδικές Υποθέσεις:

- + Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή ροπή προς Αποταμίευση
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή αναλογία και σταθερούς τεχνολογικούς συντελεστές
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει μια σταθερή αναλογία της μεταβολής (αύξησης) του ρυθμού του εργατικού δυναμικού που ισούται με τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού

Διάγραμμα 4: Συνθήκες Ισορροπίας σε Κλειστή και Ανοικτή Οικονομία (Κορρές 2015, Σκούντζος 1973, 1989, 1990, 1991, 1993, 1997)

Κλειστή Οικονομία:

✦ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με $g = \frac{s}{v} = p$

✦ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο είναι: $g_i = \frac{s_i}{v_i} = p_i$ ($i=1, 2, \dots, n$ ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα).

Ανοικτή Οικονομία:

✦ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με $g = \frac{s+m-x}{v} = p+r$

✦ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο ισούται με:

$$g_i = \frac{s_i + m_i - x_i}{v_i} = p_i + r_i$$

($i=1, 2, \dots, n$ ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα)

Προσδιοριστικοί Παράγοντες Ανάπτυξης (Συνολικής):

- Αποταμίευση & Επενδύσεις
- Κεφαλαιακός Συντελεστής-Επιταχυντής-Επενδύσεις
- Εμπορικό Ισοζύγιο (οριακός συντελεστής εισαγωγών και οριακός συντελεστής εξαγωγών)
- Πληθυσμός και Μεταβολή-Πληθυσμού (Μετανάστευση και Παλινόστηση) →(=) Απασχόληση του Εργατικού Δυναμικού.

Προσδιοριστικοί Παράγοντες Περιφερειακής Ανάπτυξης:

- Αποταμίευση & Επενδύσεις σε Περιφερειακό-Επίπεδο
- Κεφαλαιακός Συντελεστής-Επιταχυντής-Επενδύσεις σε Περιφερειακό-Επίπεδο
- Εμπορικό Ισοζύγιο (οριακός συντελεστής εισαγωγών και οριακός συντελεστής εξαγωγών) σε Περιφερειακό-Επίπεδο
- Πληθυσμός και Μεταβολή-Πληθυσμού (Μετανάστευση και Παλινόστηση) → (=) Απασχόληση του Εργατικού Δυναμικού σε Περιφερειακό-Επίπεδο

Βασικά Στοιχεία --Υπόδειγμα: Harrod-Domar

Harrod-Domar

Ποιες οι βασικές προϋποθέσεις σύμφωνα με Harrod-Domar

Ποιες οι δυνάμεις και τα χαρακτηριστικά της ανάπτυξης, σύμφωνα με Harrod-Domar ??

Ποιες οι συναρτήσεις και ποιες οι διαφοροποιήσεις (κλειστή και ανοικτή Οικονομία), σύμφωνα με Harrod-Domar

Κλειστή Οικονομία: Γενική-Ταυτότητα $\underline{Y = C + C + I}$

ΑΕΠ (το g είτε Y) = F (Αποταμιεύσεις, Κεφάλαιο-Επένδυση-Επιταχυντής, Αύξηση Πληθυσμού=Αύξηση Εργατικού Δυναμικού)

Ειδική-Ταυτότητα $g = f(s, v, p)$

Ανοικτή Οικονομία: Γενική-Ταυτότητα $Y = C + C + I + (X - M)$

ΑΕΠ (το g είτε Y) = F (Αποταμιεύσεις, Κεφάλαιο-Επένδυση-Επιταχυντής, Ρυθμός Αύξηση Εξαγωγών, Ποσοστό Εξαγωγών, Αύξηση Πληθυσμού=Αύξηση Εργατικού Δυναμικού)

Ειδική-Ταυτότητα $g = f(s, v, p, m, x)$

Γενικές Υποθέσεις:

- + Βασικοί Συντελεστές Παραγωγής για το Υπόδειγμα είναι η Εργασία και το Κεφάλαιο
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει Σταθερές Αποδόσεις Κλίμακας
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο

Ειδικές Υποθέσεις:

- + Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή ροπή προς Αποταμίευση
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή αναλογία και σταθερούς τεχνολογικούς συντελεστές
- + Το Υπόδειγμα υποθέτει μια σταθερή αναλογία της μεταβολής (αύξησης) του ρυθμού του εργατικού δυναμικού που ισούται με τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού

Υπόδειγμα Harrod – Domar

<p>Γενικές Υποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Βασικοί Συντελεστές Παραγωγής για το Υπόδειγμα είναι η Εργασία και το Κεφάλαιο ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει Σταθερές Αποδόσεις Κλίμακας ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο 	<p>Κλειστή Οικονομία</p> $g = f(s, v, p)$	$g = \frac{s}{v} = p$	Γενική Ισορροπία Οικονομίας
		$g_i = \frac{s_i}{v_i} = p_i$ <p>(i=1,2,...,n)</p>	Ισορροπία Περιφερειακό Επίπεδο
<p>Ειδικές Υποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή ροπή προς Αποταμίευση ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή αναλογία και σταθερούς τεχνολογικούς συντελεστές ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει μια σταθερή αναλογία της μεταβολής (αύξησης) του ρυθμού του εργατικού δυναμικού που ισούται με τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού 	<p>Ανοικτή Οικονομία</p> $g = f(s, v, p, m, x)$ $S_i + M_i = I_i + X_v$	$g = \frac{s+m-x}{v} = p+r$	Γενική Ισορροπία Οικονομίας
		$g_i = \frac{s_i+m_i-x_i}{v_i} = p_i+r_i$	Ισορροπία Περιφερειακό Επίπεδο

Κλειστή Οικονομία:

✚ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με: $g = \frac{s}{v} = p$

✚ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο είναι: $g_i = \frac{s_i}{v_i} = p_i$ ($i=1,2,\dots,n$ ο

αριθμός των περιφερειών για μια χώρα).

Ανοικτή Οικονομία:

✚ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με: $g = \frac{s+m-x}{v} = \underline{p+r}$

✚ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο ισούται με:

$$g_i = \frac{s_i+m_i-x_i}{v_i} = \underline{p_i+r_i}$$

($i=1,2,\dots,n$ ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα)

Αύξηση (+)

- Αποταμίευση
- Επένδυση

Αύξηση (+)

- Παραγωγή
- Απασχόληση-Εισόδημα

Αύξηση (+)

- Ανταγωνιστικότητα-Εξαγωγές
- Ανάπτυξη

Υπολογίσατε, Αναλύσατε, Ερμηνεύσατε και Σχολιάσατε (με βάση τόσο την θεωρία, όσο τους σχετικούς τύπους και τα αποτελέσματα) για τα ακόλουθα ερωτήματα:

- (α). Έστω τα ακόλουθα δεδομένα για την Περιφέρεια Α: ότι ο κεφαλαιακός συντελεστής ή επιταχυντής (k) είναι 4 και η Μέση ροπή προς αποταμίευση (s) είναι 8% του ΑΕΠ. Ζητείται να βρεθεί ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης για την Περιφέρεια Α.

- (β). Έστω τα ακόλουθα δεδομένα για την Περιφέρεια Β: ότι οι αποταμιεύσεις (Μέση ροπή προς αποταμίευση, s) αντιστοιχούν στο 16 % του ΑΕΠ, ο κεφαλαιακός συντελεστής ή επιταχυντής (k). Ζητείται να βρεθεί ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης για την Περιφέρεια Β.

- (γ). Έστω τα ακόλουθα δεδομένα για την Περιφέρεια Γ: ότι ο πληθυσμός (και κατά συνέπεια το εργατικό δυναμικό) αυξάνεται με ρυθμό 2 % και με δεδομένο ότι οι παράμετροι για τη Μέση ροπή προς αποταμίευση (s) είναι 8 % του ΑΕΠ και ότι ο κεφαλαιακός συντελεστής ή επιταχυντής (k) είναι 4. Ζητείται να βρεθεί ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης για την Περιφέρεια Γ.

- (δ). Έστω τα ακόλουθα δεδομένα για την Περιφέρεια Δ: ότι ο πληθυσμός (και κατά συνέπεια το εργατικό δυναμικό) αυξάνεται με ρυθμό 2 % και με δεδομένο ότι η παράμετρος για τη μέση ροπή προς αποταμίευση (s) αντιστοιχεί σε 16 % του ΑΕΠ και έστω ότι ο κεφαλαιακός συντελεστής ή επιταχυντής (k) είναι 4. Ζητείται να βρεθεί ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης για την Περιφέρεια Δ.
- (ε). Έστω τα ακόλουθα δεδομένα για την Περιφέρεια Ε: ότι ο πληθυσμός (και κατά συνέπεια το εργατικό δυναμικό) αυξάνεται με ρυθμό 2 % και ο επιθυμητός ρυθμός αύξησης του Κατά Κεφαλή Προϊόντος (δηλαδή ο ρυθμός ανάπτυξης) είναι 4% και έστω ότι ο κεφαλαιακός συντελεστής ή επιταχυντής (k) είναι 4. Ζητείται να βρεθεί η Μέση ροπή προς αποταμίευση (s) για την Περιφέρεια Ε.
- Επίσης εξετάσετε και αναπτύξτε εάν μπορούν και πότε υπάρχει η δυνατότητα να συγκλίνουν σε όλες (τις πέντε) Περιφέρειες οι ρυθμοί ανάπτυξης των Περιφερειών.

Το Υπόδειγμα Cobb-Douglas

Υποδείγματα:

- Βασική Συνάρτηση Υποδείγματος (Κύριες Μεταβλητές-Εξαρτώμενες και Ανεξάρτητες)
- Βασικές Υποθέσεις και Βασικοί Περιορισμοί
- Εύρεση της Βασικής Ισορροπίας → Ανάπτυξη
- και των Βασικών Παραγόντων του Υποδείγματος που οριοθετούν και καθορίζουν την Ανάπτυξη και την Αναπτυξιακή Διαδικασία σε Συνολικό Επίπεδο Οικονομίας και σε Περιφερειακό Επίπεδο.

Υπόδειγμα Cobb-Douglas

- Υπόδειγμα Χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο
- Υπόδειγμα Με Τεχνολογική Πρόοδο
- Υπόδειγμα (Υπολογισμού) Γενικής Ισορροπίας-
(Σύνολο Οικονομίας): Συνολική-Ανάπτυξη
Οικονομίας
- Υπόδειγμα (Υπολογισμού) Περιφερειακής
Ισορροπίας- (Περιφερειακό Επίπεδο
Οικονομίας): Συνολική-Περιφερειακή Ανάπτυξη

Υπόδειγμα Cobb-Douglas

- Βασικές Μεταβλητές-Βασικοί Παράγοντες:
- (α). Κεφάλαιο-Επένδυση-Χρήμα
- (β). Εργασία-Ανθρώπινος Παράγοντας
- (γ). Τεχνολογική Μεταβολή
- (δ). Εκθετική Συνάρτηση (Μη-Γραμμική Συνάρτηση) → (Από Μη-Γραμμική Συνάρτηση → σε Γραμμική Συνάρτηση (με την βοήθεια των Λογαρίθμων)).

Γενική Συνάρτηση: Cobb-Douglas

$$\ln(Y) = \alpha_0 + \sum_{i=1}^n \alpha_i \ln(I_i)$$

Εξειδικευμένη Συνάρτηση: Cobb-Douglas (Χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο)

$$Y = A * K^{\alpha} * L^{\beta}$$

Όπου: $Y = \text{ΑΕΠ}$

$K = \text{Κεφάλαιο}$ και $\alpha = \text{μερίδιο συμμετοχής Κεφ. στο Προϊόν}$

$L = \text{Εργασία}$ και $\beta = \text{μερίδιο συμμετοχής Εργ. στο Προϊόν}$

Βήμα 1^ο: Συνάρτηση Cobb-Douglas (Χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο)

**Βήμα 2^{ον}: Παίρνω τους Λογαρίθμους
της Συνάρτησης Cobb-Douglas και τις
σχετικές ιδιότητες των Λογαρίθμων:**

$$\log Y = \log A + \alpha \log K + \beta \log L$$

Βήμα 3^{ον}: Παίρνω τις Πρώτες Συνθήκες Τάξης (First Order Conditions) ως προς τον χρόνο (t):

$$\frac{d \log Y}{dt} = \frac{\alpha d \log K}{dt} + \frac{\beta d \log L}{dt}$$

Βήμα 4^{ον}: Παίρνω τους Βασικούς Παράγοντες και Ρυθμούς Ανάπτυξης:

$$\bar{Y} = \alpha \bar{K} + \beta \bar{L},$$

Οι βασικοί προσδιοριστικοί παράγοντες του βασικού νεοκλασικού υποδείγματος του Cobb–Douglas για το συνολικό επίπεδο είναι, (Κορρές 2015, Σκούντζος 1973, 1989):

- (α) το προϊόν (ΑΕΠ) μπορεί να αυξάνεται απεριόριστα εφόσον αυξάνεται η προσφορά κεφαλαίου και εργασίας
- (β) το κατά κεφαλή εργατή προϊόν αυξάνεται καθόσον αυξάνεται το κεφάλαιο ανά απασχολούμενο
- (γ) το κατά κεφαλή εργατή προϊόν είναι σταθερό, όπου υπάρχει μια μακροχρόνια κατάσταση ισορροπίας, δηλαδή υπάρχει μια σταθερή σχέση κεφαλαίου προς εργασία
- (δ) το μερίδιο κεφαλαίου προς προϊόν μπορεί να διαφέρει, δηλαδή υπάρχει υποκατάσταση των συντελεστών παραγωγής

**Βήμα 5^{ον}: Οι (Αντίστοιχοι) Βασικοί
Παράγοντες και Ρυθμοί Ανάπτυξης για
Περιφερειακό Επίπεδο:
(Χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο)**

$$\log Y_i = \log A + \alpha \log K_i + \beta \log L_i \quad (\text{όπου } i=1, 2, \dots, n \text{ περιφέρειες})$$

Εξειδικευμένη Συνάρτηση: Cobb-Douglas (Με Τεχνολογική Πρόοδο)

$$Y = AK^\alpha L^\beta T$$

Βήμα 1^ο: Συνάρτηση Cobb-Douglas
(Χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο)

**Βήμα 2^{ον}: Παίρνω τους Λογαρίθμους
της Συνάρτησης Cobb-Douglas και τις
σχετικές ιδιότητες των Λογαρίθμων:**

$$\log Y = \log A + \alpha \log K + \beta \log L + \log T$$

Βήμα 3^{ον}: Παίρνω τις Πρώτες Συνθήκες Τάξης (First Order Conditions) ως προς τον χρόνο (t):

$$\frac{d \log Y}{dt} = \frac{\alpha d \log K}{dt} + \frac{\beta d \log L}{dt} + \frac{d \log T}{dt}$$

**Βήμα 4^{ον}: Παίρνω τους Βασικούς
Παράγοντες και Ρυθμούς Ανάπτυξης:**

$$\bar{Y} = \alpha \bar{K} + \beta \bar{L} + \bar{T},$$

Οι βασικοί προσδιοριστικοί παράγοντες του βασικού νεοκλασικού υποδείγματος του Cobb–Douglas για το συνολικό επίπεδο είναι (Κορρές 2015, Σκούντζος 1973, 1989):

- (α) το προϊόν (ΑΕΠ) μπορεί να αυξάνεται απεριόριστα εφόσον αυξάνεται η προσφορά κεφαλαίου και εργασίας
- (β) το κατά κεφαλή εργατή προϊόν αυξάνεται καθώς αυξάνεται το κεφάλαιο ανά απασχολούμενο
- (γ) το κατά κεφαλή εργατή προϊόν είναι σταθερό, όπου υπάρχει μια μακροχρόνια κατάσταση ισορροπίας, δηλαδή υπάρχει μια σταθερή σχέση κεφαλαίου προς εργασία
- (δ) το μερίδιο κεφαλαίου προς προϊόν μπορεί να διαφέρει, δηλαδή υπάρχει υποκατάσταση των συντελεστών παραγωγής

**Βήμα 5^{ον}: Οι (Αντίστοιχοι) Βασικοί
Παράγοντες και Ρυθμοί Ανάπτυξης για
Περιφερειακό Επίπεδο:
(Χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο)**

$$\bar{Y}_i = \alpha \bar{K}_i + \beta \bar{L}_i + \bar{T}_i$$

**Υπόδειγμα Cobb-Douglas
χωρίς τεχνολογική πρόοδο:**

✚ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με:

$$\bar{Y} = \alpha \bar{K} + \beta \bar{L}$$

✚ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο είναι:

$\bar{Y}_i = \alpha \bar{K}_i + \beta \bar{L}_i$ (i=1,2,...,n ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα).

**Υπόδειγμα Cobb-Douglas με
τεχνολογική πρόοδο:**

✚ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με:

$$\bar{Y} = \alpha \bar{K} + \beta \bar{L} + \bar{T}$$

✚ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο ισούται με:

$\bar{Y}_i = \alpha \bar{K}_i + \beta \bar{L}_i + \bar{T}_i$
(i=1,2,...,n ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα)

Για να έχουμε μια σταθερή ισορροπία, θα πρέπει οι προσδιοριστικοί παράγοντες του νεοκλασικού υποδείγματος του Cobb-Douglas για το περιφερειακό επίπεδο να είναι (Κορρές 2015, Σκούντζος 1973, 1989):

- (α) οι τρεις παράγοντες θα πρέπει να είναι σταθεροί και ίσοι για τις περιφέρειες της χώρας
- (β) εάν οι προσδιοριστικοί παράγοντες είναι διαφορετικοί μεταξύ των περιφερειών θα πρέπει οι μεταβολές των ρυθμών της προσφοράς εργασίας να αντισταθμίζονται αντίστοιχα από τις μεταβολές των ρυθμών της προσφοράς του κεφαλαίου

Βασικές Αδυναμίες του Υποδείγματος

- (α) η υπόθεση των σταθερών αποδόσεων κλίμακας είναι δεσμευτική, καθόσον δεν λαμβάνονται υπόψη οι εσωτερικές οικονομίες κλίμακας (από το εσωτερικό περιβάλλον) και εξωτερικές οικονομίες κλίμακας (από το εξωτερικό περιβάλλον)
- (β) δίνεται υπερβολική έμφαση στις επιδράσεις της προσφοράς των συντελεστών παραγωγής και αγνοά την ζήτηση, όπου η ζήτηση για τα εξαγόμενα προϊόντα έχει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη μιας χώρας και μιας περιφέρειας
- (γ) το υπόδειγμα έχει σχετικά συνοπτική μορφή με τους δύο βασικούς τομείς, εκείνον της χαμηλής παραγωγικότητας και εκείνον της υψηλής παραγωγικότητας.

Άσκηση

- Έστω ότι το $a=40\%$ και $b = 60\%$ $k = 1,5$ και $l = 2$
Να βρεθεί το ΑΕΠ: g ??

Εργασίες

Οδηγίες Εργασιών:

- Προθεσμίες Υποβολής Ηλεκτρονικά-Ανάρτηση στο e-class έως: 12-06-2021
- Έκταση Εργασίας: Έως 3.000 Λέξεις (για Ατομικές Εργασίες) και Έως 6.500 Λέξεις (για Ομαδικές Εργασίες)
- Τίτλος Εργασίας στην Πρώτη Σελίδα και Ονόματα Συμμετεχόντων
- Σε Word Κείμενο και με Αρίθμηση Ενοτήτων
- Διαχωρισμός σε Κεφάλαια-Ενότητες
- Προσοχή στην εκπόνηση της εργασίας: Σχετικότητα Θέματος & Κειμένου, Ολοκληρωμένη Απάντηση, Συνέχεια-Συνεκτικότητα, Τεκμηρίωση, Παραπομπές-Αναφορές-Βιβλιογραφία-Πηγές, Επίκαιρη & Σχετική Βιβλιογραφία.
- Τελευταίο Κεφάλαιο: «Συμπεράσματα-Προτάσεις και Προοπτικές» με την χρήση Τεχνικών Μεθόδων (SWOT, Gap, PESST, PESTEL)
- Βιβλιογραφία (στο τέλος) ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ, όπως π.χ.:
- Επώνυμο-Όνομα (Έτος): «Τίτλος Βιβλίου είτε Άρθρου», Εκδότης, σελίδες και Τόπος

Βοηθητικά Στοιχεία και Οδηγίες Εργασιών:

- (1). Γνώση Καλή της Θεωρίας και Ολοκληρωμένη-Δομημένη-Αιτιολογημένη Απάντηση.
- (2). Ανάπτυξη και Επεξήγηση των Όρων: Έννοιες, Χαρακτηριστικά, Μορφές-Θεωρία
- (3). Σημασία-Επιπτώσεις και Σύνδεση των Όρων: Θεωρίας (τρέχουσας και προηγούμενης) και Σημασία για την Βιωσιμότητα Οργανισμού και Επιπτώσεις για την Τοπική Ανάπτυξη
- (4). Περιγραφή –Ανάλυση Τρέχουσας Κατάστασης: Διαχρονική και Δια-Συγκριτική Ανάλυση
- (5). Συμπεράσματα-Προτάσεις: Χρήση Τεχνικών Μεθόδων (SWOT-Gap-PESTEL κλπ).

Δομή-Εργασίας:

- Βήμα 1: Εισαγωγή (Ερευνητικά Ερωτήματα-Δομή Εργασίας και Μεθοδολογία-Προσέγγιση)
- Βήμα 2: Ανάλυση Όρων (Θεωρία-Θεωρητικό Επίπεδο)
- Βήμα 3: Μελέτη Περίπτωσης → Παράθεσης και Ανάλυση Πινάκων
- Βήμα 4: Επεξεργασία Πίνακα: (α). Διαχρονική Ανάλυση και (β). Δια-συγκριτική Ανάλυση
- Βήμα 5: Χάρτες-Διαγράμματα-Ανάλυση
- Βήμα 6: Ανάλυση Συμπερασμάτων-Προτάσεων και Προοπτικών (SWOT -PESTEL Gap Analysis)
- Βήμα 7: Βιβλιογραφία (Αλφαβητικά)

Προσοχή:

- Παραπομπές-Αναφορές-Βιβλιογραφία
- Δομή Εργασίας: Λέξεις Κλειδιά-Συμπεράσματα
- Δια-Συγκριτική Ανάλυση: Σύγκριση με Άλλα Υποδείγματα-Θεωρίες
- Διαχρονική Ανάλυση
- Πλεονεκτήματα (Θετικά Σημεία)--Μειονεκτήματα (Αρνητικά Σημεία)
- Συμπεράσματα (SWOT analysis)--Σχολιασμός

Προσοχή:

- Περιγραφή & Κριτική Ανάλυση
(όχι απλά - Παράθεση)
- Τεκμηρίωση – Αιτιολόγηση
- Προτάσεις – Προοπτικές &
Συμπεράσματα

Βασικά Sites για Στοιχεία:

<https://eclass.aegean.gr/>

www.kallipos.gr

- (1). Παγκόσμια Τράπεζα:
<http://www.worldbank.org> (για World Development Report)
- (2). Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, Στατιστικά Στοιχεία:
www.oecd.org
- (3). Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eurostat:
<http://europa.eu.int> (για Eurostat)
- (4). Ηνωμένα Έθνη:
www.undp.org (για Human Development Report)
www.un.org
- (5). Διεθνές Νομισματικό Ταμείο:
www.imf.org
- (6). Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία:
www.statistics.gr
- (7). Στοιχεία για την Ελλάδα:
www.economics.gr

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ
...και ελπίζω να μη σας κούρασα...